

Nyhetsbrev fra Attac Norge Oktober 2008

1. Bli med på Globaliseringskonferansen 6.- 9. november
2. Attac- pub, frokost og middag under globaliseringskonferansen
3. Fra kasinoøkonomi til folkestyre
4. Steng kasinoøkonomien: Attacs opprop om finanskrisa
5. Alle mann i arbeid
6. Spekulanten betaler I
7. Spekulanten betaler II
8. Aktivitetskalender

1. Bli med på Globaliseringskonferansen 6.- 9. november

Vi minner om Globaliseringskonferansen som arrangeres i Oslo fra 6.- 9. november.

Globaliseringskonferansen består av nærmere hundre stormøter, debatter og seminarer – men ikke "bare" dette. Konferansen er også spekket av gode kulturopplevelser med alt fra konserter til bokbad og aksjonsverksteder.

Globaliseringskonferansen har tradisjoner for et godt og variert kulturprogram, og kultur vil sette sitt tydelige preg også på årets konferanse. Derfor kommer filmskaper Erling Borgen for å vise film og Oslo Sosialistiske Kor for å sette opp sin nye cabaret. For ikke å snakke om at Knut Nærum – en av Norges aller morsomste menn – kommer for å live opp et av stormøtene med litt humor. Globaliseringskonferansen har også fått i stand et eget samarbeid med Oslo World Music Festival, og kan by på et flott program med artister fra ulike deler av verden.

Disse kommer også til globaliseringskonferansen: Finansminister Kristin Halvorsen, utenriksminister Jonas Gahr Støre, leder i Attac Emilie Ekeberg, Amit Srivastava, Koordinator for India Resource Center og direktør for Global Resistance, Alejandro Landívar, leder for Observatoriet for naturressurser i Bolivia. Gert Nygårdshaug, forfatteren av "Mengele Zoo" kommer til konferansens eget bokbad, Knut Kjeldstadli, professor i historie og medlem av Attac og Rune Skarstein, radikal samfunnsøkonom og forfatter, kommer. Og mange flere! Kommer du? Se fullt program her: <http://www.globalisering.no/Program/index.html>

Globaliseringskonferansen vil dessuten for første gang tilby kulturbarnehage for barn i alle aldre. Det vil også bli satt opp egne busser for ungdom fra ulike steder i landet, eller det tilbys reisekompensasjon. Det er også mulig å overnatte på skoler i Oslo. For mer informasjon og påmelding: www.globalisering.no

Attac er med og arrangerer disse møtene på globaliseringskonferansen:

Fredag kl 10-12

Møte nummer 59: Olje for utvikling – muligheter og utfordringer med norsk oljebistand. Kan det norske bistandsprogrammet "Olje for utvikling" bidra til at oljen blir en velsignelse framfor en forbannelse for utviklingsland. Møtet arrangeres i samarbeid med Latin-Amerikagruppene og SAIH. Sted: Sal A

Møte nr 21: Helse eller butikk? Strategi for ei demokratisk helsereform. Møtet arrangeres i samarbeid med Fagforbundet og For Velferdsstaten. Sted: Sal D

Møte nr 22: Utenlandske investeringer på bekostning av demokrati og menneskerettigheter. Fokus på verdensbankens tvisteløsningsdomstol ICSID. Møtet arrangeres i samarbeid med Foreningen for internasjonale vannstudier (fivas). Sted: Spiseriet Møller.

Fredag kl 16-18

Møte nr 60: olje for utvikling – muligheter og utfordringer med norsk oljebistand, oppfølgingsverksted. Møtet arrangeres i samarbeid med Latin-Amerikagruppene og SAIH. Sted: Torghjørnet

Møte nr 45: Storselskaper i en nyliberal global verden og Corporate Social responsibility (CSR) – Coca Cola som eksempel. Sted: Spiseriet Møller

Lørdag kl 10-12

Møte nr 17: Kan tjenstedirektivet bli avvist? Regjeringa satt høringsfrist for direktivet 20.10. Norge har frist ut 2009 med å ta stilling. Hva skjer? Møtet arrangeres i samarbeid med Nei til EU. Sted: Sal D

Møte nr 20: European Social Forum: Veien videre. Oppsummering og konkretisering av erfaringene fra ESF i Malmø. Møtet arrangeres i samarbeid med For velferdsstaten. Sted: Blå Salong

Lørdag kl 13.30 – 15.30

Størmøte nr 81: Finanskrisen. Utviklingstrekk i den globale økonomi, de globale kriser, og sosiale bevegelsers respons. Møtet arrangeres i samarbeid med: Globaliseringskonferansen, Vardøger, ResPublica og Rødt. Sted: Sal A

Lørdag kl 16-18

Møte nr 19: Alternativ bruk av oljefondet. Sted: Sal A

Søndag kl 10-12

Møte nr 16: Marketisation of Education. Møtet arrangeres i samarbeid med Utdanningsforbundet og AUF. Sted: Sal A

Møte nr 46: Hvordan sikre nødvendig teknologioverføring fra nord til sør? Møtet arrangeres i samarbeid med Changemaker. Sted: Sal B

2. Bli med på Attac- pub, frokost og middag under globaliseringskonferansen

Attac inviterer alle til å komme på Attac- pub på Revolver kjøkken og bar i Møllergata 32 torsdag, fredag og lørdag under globaliseringskonferansen fra klokka 18.00. Vi tenker også at det ville være hyggelig å spise middag sammen på samme sted fredag kl. 18.30. Det er fint om du melder deg på til middag ved å sende en e- post til [siri\(at\)attac.no](mailto:siri(at)attac.no), slik at vi kan reservere bord.

Lørdagen blir det dessuten frokost på Samsons bakeri i Operapassasjen fra kl. 9.00. Vi håper at så mange som mulig har mulighet til å komme!!

3. Fra kasinoøkonomi til folkestyre

- Spekulasjonen har gitt oss en krise som fellesskapet må betale for, skriver leder i Attac Norge.

Dette har vi fått stadfesta: De siste tiårenes prosjekt for å «befri» finansspekulanter fra demokratisk kontroll, har gitt oss ris til egen bak. Politikere med blind tiltro til markedsmechanismenes

styringsevne har de siste tiårene inngått en rekke internasjonale avtaler som har gjort det mulig å spekulere i hva som helst, hvor som helst, på jakt etter lettvinne profitter. Når USA i 1998 tillot bankene å spekulere i blant annet boliglån, hadde man for alvor lagt grunnen for den finanskrisen vi er vitne til i dag. Vi trenger tiltak som gir oss en demokratisk kontroll med finansmarkedene, samtidig som de negative konsekvensene for vanlige folk av dagens krise oppveies. Vi trenger globale reguleringer og tiltak for å nå dette målet. Samtidig er det en rekke tiltak som kan gjennomføres relativt enkelt fra norsk side.

1,5 prosent skatt på finanstransaksjoner på Oslo Børs.

Konsentrasjon av rikdom på få hender gjør finansspekulasjon mulig. Denne spekulasjonen har gitt oss en krise som fellesskapet må betale for, og som i seg selv bidrar til ytterligere økonomisk ulikhet. Denne onde sirkelen må brytes. Vi betaler opp til 25 % moms for nesten all annen handel, mens handelen på Oslo Børs er helt avgiftsfri. Erfaringer fra England viser at en skatt på finanstransaksjoner på børsen er enkel å innføre og billig å administrere, faktisk hele 50 ganger billigere enn vanlig inntektsskatt. En skatt på 1,5 prosent på alle finanstransaksjoner på Oslo Børs vil bremse opp for den mest kortsiktige finansspekulasjonen, samtidig som den vil bidra til økonomisk utjevning. Med den omsetningen Oslo Børs hadde i 2005, ville en slik skatt ha gitt cirka 20 milliarder kroner i skatteinntekter.

Forbud mot shortsalg-spekulasjon.

Det er ikke alle som taper penger når børsene nå stuper. De som har spesialisert seg på å spekulere i at verdipapirer faller i verdi, har gode tider. Denne formen for spekulasjon, shortsalg, er svært farlig. Tidligere har store økonomier i Øst-Asia gått dukken, etter omfattende spekulasjon mot deres valutaer. Shortselgere kan bringe ethvert industriselskap til fall, ved å spekulere ned verdien. Før den amerikanske storbanken Lehman Brothers gikk konkurs tidligere i høst, ble den utsatt for omfattende angrep fra shortselgere. USA og Tyskland har nå innført forbud mot shortsalg-spekulasjon. Oslo Børs må innføre et varig totalforbud mot shortsalg.

Ingen foring av spekulanter.

For å kunne drive denne skadelige formen for spekulasjon, er shortselgere avhengige av tilgang på verdipapirer å spekulere med. Det norske oljefond er verdens største utlåner av verdipapir til shortsalg. Verdipapirer til en verdi av ca. 500 milliarder kroner er leid ut. Den åpenheten som skal gjelde for oljefondets investeringer, gjelder ikke så lenge verdipapirene er lånt ut til shortselgere. Ved forrige årsskifte eide oljefondet verdipapirer i Lehman Brothers til en verdi av 5,9 milliarder. Om fondet har leid disse ut til shortselgere, kan Norge ha gitt et betydelig bidrag til å forsterke finanskrisa. Forbud mot utleie av verdipapirer til shortselgere, må legges inn i forvaltningsmandatet for oljefondet.

Øke offentlige investeringer.

Statistisk Sentralbyrå spår norsk økonomisk nedgang og arbeidsledighet som følge av finanskrisa. For å veie opp for de negative konsekvensene av krisa for vanlige folk, må vi øke offentlige investeringer, for eksempel for en mer sosial boligpolitikk, en omfattende togsatsing og i bygg og anlegg. Økte offentlige investeringer gir oss samtidig en beskyttelse, fordi en stor del av samfunnets aktiviteter da ikke er åpne for spekulasjon.

Slutt på norske investeringer i skatteparadis.

Skatteparadis utnyttes av finansspekulanter. Utenom lav skatt, kjennetegnes skatteparadisene også av manglende innsyn og regulering. Mye av den finansspekulasjonen som skaper ustabilitet i verdensøkonomien utføres av fond registrert i skatteparadis. Noen av de mest spekulative av disse fondene er såkalte «hedgefond». 89 prosent av disse har adresse på Cayman Islands. Ved å gå via selskaper i skatteparadis, kan spekulanter skjule hvem de er og hvilken risiko de tar overfor andre aktører i markedet. Samtidig som Norge leder et internasjonalt samarbeid mot skatteparadis, er 25 milliarder av oljefondet investert i selskap som er registrert i skatteparadis uten å ha produksjon der. Det bør legges inn et kriterium for utestenging av selskaper registrert i skatteparadis i oljefondets etiske retningslinjer.

Finanskrisen i Øst-Asia for ti år siden, som også var bakgrunnen for oppstarten av den globale Attac-bevegelsen, kastet millioner av mennesker ut i arbeidsledighet, fattigdom og nød. Den nåværende finanskrisen har allerede gjort tre millioner familier hjemløse i USA. Gjennom tre tiår er offentlig regulering av kapitalens bevegelser verden over svekket og avskaffet. Spekulantenes jakt på kortsiktig avkastning har skjedd på bekostning av andre menneskelige, demokratiske, økologiske og økonomiske hensyn. Det er på høy tid at vi snur denne utviklingen.

Kommentaren sto på trykk i Dagbladet 15.10.2008

4. Steng kasinoøkonomien! Skriv under på Attacs opprop:

Den 15. oktober aksjonerte Attac foran Oslo Børs med krav om at finansmarkedene må demokratiseres. Den nyliberale kapitalismen har skapt krise og svekket likhet, velferd og demokrati. Omfattende systemendringer må til. Dette er Attacs krav:

1. Spekulanten må betale

Kostnadene til offentlige krisepakker må, på lang sikt, dekkes gjennom skattlegging av kapitalinntekter, ikke arbeidsinntekter

2. Omfordel rikdommen

Finansmarkedene blåses opp av rikdomskonsentrasjon. Skattlegging av de rikeste og økte offentlige investeringer er nødvendig for å omfordele inntekter og formue.

3. Steng kasinoøkonomien

Økonomisk stabilitet og demokrati er umulig i en kasinoøkonomi. Finansmarkedene må kontrolleres. Forby bruk av skatteparadis. Forby spekulative hedgefond.

4. Skattelegg finanskapitalen

En omsetningskatt på 1,5 % for transaksjoner på Oslo Børs begrenser spekulasjon og fordeler skattebyrden mer rettferdig.

Skriv under på oppropet her:

http://www.attac.no/oppnop/oppnop_signatur_forside?oid=10

Les Attacs erklæring om finanskrisa her:

<http://www.attac.no/omattac/nyheter/1224052721>

Les Helene Banks beretning om en varslet finanskrisa:

<http://www.attac.no/omattac/nyheter/1225278685>

5. Alle mann i arbeid

Om vi ikke samles og stiller krav, har vi takka ja til å ta regninga for profittfesten, skriver Emilie Ekeberg, leder i Attac Norge.

Det er utrolig hva som finns av penger der ute. Når det er amerikanske og europeiske aksjemeglere og finanstopper som rammes av en krise, er det stor politisk vilje til å gripe inn, og ikke minst bla opp. Den første amerikanske krisepakken var mer verdt enn samtlige lån IMF har gitt til fattige land siden slutten av andre verdenskrig.

I forrige uke lanserte FNs internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO rapporten "World of work", med prognoser om økt arbeidsledighet og økte inntekstskiller i verden. 20 millioner mennesker kan miste jobben sin i løpet av det neste året, som følge av finanskrisa. Særlig bygg- og anlegg, bilindustri, turisme, finans, tjenesteytende yrker og eiendomsbransje er utsatt. I tillegg forventer ILO at antallet arbeidende fattige vil øke voldsomt, over 100 millioner nye fattige arbeidende vil leve for under to dollar om dagen.

Når det finnes milliarder å berge finansmarkedene med, må det også finnes milliarder som kan hindre de menneskelige krisene som følger av arbeidsledighet og fattigdom. Skal politikere bla opp til vanlige folk også, må vi stille krav. Om ikke, er det dette vi står igjen med: Fellesskapet har tatt regninga for finansspekulantenes profittfest, i form av krisepakker, økonomisk nedgang og arbeidsledighet, samtidig som vi har reetablert et enormt marked for finansspekulasjon. Mer økonomisk ulikhet, nye finanskriser i vente.

Les hele saken her:

<http://www.attac.no/omattac/nyheter/1225192392>

Kommentaren sto på trykk i Klassekampen 27.10.2008

6. Spekulanten betaler I

Miljøbevegelsen har gitt oss et flott prinsipp som etter hvert har blitt en allment akseptert rettesnor. Forurensar betaler. Dette prinsippet må vi få inn i finansverdenen også.

Spekulanten betaler. Det skriver Marte Nilsen, styremedlem i Attac Norge

Det er finanskriser og kriseløsninger. Og i USA har dette ført til en pussig form for statssosialisme for finanssektoren og markedstvang for vanlige folk. Bankene reddes med statlige inngrep, mens de tre millioner amerikanerne som har blitt hjemløse på grunn av bankenes hasardiøse spill, står på bar bakke.

Spekulasjon for enorme summer i handel med valuta, aksjer og derivater, har ført til at finanssektoren, istedenfor å være et redskap i realøkonomien, har fått total dominans over den. Hver dag handles det for rundt 3000 milliarder dollar bare i valutamarkedet (nesten en fantasillion altså). Og det aller meste er ren spekulasjon.

Kombinert med oppfinnsomme løsninger for ansvarsfraskrivelse gjennom råttne lånepakker er finansinstitusjonenes kasinospill nå også i ferd med å få store ringvirkninger for vanlige folk. Denne krisen skyldes ikke uheldige omstendigheter. Dette er en systemkrise. Den overdimensjonerte spekulasjonsøkonomien har blitt mulig fordi enorme summer gjennom tiår med avvikling av kapitalkontroll, liberalisering og deregulering, har blitt konsentrert på svært få hender. Nå må vi på ny regulere markedet.

En beskatning av finanstransaksjoner på børsen på for eksempel 1.5 % vil være svært effektiv og en uhyre lite byråkratisk og svært billig skatt å innføre. En lav skatt på valutatransaksjoner er et annet viktig grep. Her er det snakk om i første rekke å la spekulantene selv betale for krisen de har ført verdensøkonomien inn i. På lengre sikt er disse tiltakene med på å bremse selve spekulasjonen.

Etter nesten 30 år med deregulering hvor finansinstitusjonene er satt til å passe pengesekken, har det nå virkelig begynt å gå galt. Nyliberalismen har gått på trynet. I denne situasjonen er statlige krisepakker for å berge verdensøkonomien eneste mulige løsning. Men det er altså de uskyldige menneskene som har blitt rammet av krisen vi skal forsøke å berge, ikke systemet som har ført oss inn i den.

Finanskriser koster flekk. Regulering og demokratisering av finansmarkedene handler om hvem det er som skal ta regningen?

Kommentaren sto på trykk i Dagsavisen 10.10.2008

7. Spekulanten betaler II

"Økte offentlige investeringer og en stor offentlig sektor er en beskyttelse i seg selv", skriver Emilie Ekeberg, leder i Attac Norge.

Det er ingen krise at en del av klodens rikeste menn har mista noen av pengene de har tjent på hodeløs spekulasjon. Det er heller ingen krise at investeringsbanker i USA har gått dukken, fordi de håpet på lettjente profitter ved å spekulere i folks boliglån.

Det som er en krise, er at finanskrisa drar med seg realøkonomien og dermed velferden til vanlige folk ned i dragsuget. Derfor trenger vi tiltak som sikrer at finansspekulantene selv, ikke vanlige folk, oversendes regningen for uføret.

Gjennom en rekke internasjonale avtaler, og etter press fra de samme finansinstitusjonene som nå er avhengige av statlig hjelp for å overleve, har folkevalgte politikere med en nærmest religiøs tro på markedsmechanismenes styringsevne, sakte men sikkert bygd ned reguleringer og regler for finansspekulasjon.

De siste tiårene har avtaler inngått i blant annet WTO og OECD gjort det mulig for eksempelvis multinasjonale selskaper, bankfond, ulike investeringsselskaper og pensjonsfond å flytte enorme pengebeløp uhindra over landegrensene og mellom ulike spekulasjonsobjekter. I Norge avskaffet regjeringen det som var igjen av kapitalkontroll i 1990. USA deregulerte banksektoren i 1998, noe som ga bankene lov til å spekulere i verdipapirer. Utenom dogmatikere på ytre høyre fløy, er det enighet om at denne dereguleringen av finansmarkedene har skaffet oss finanskrisen vi står overfor i dag.

Les hele kommentaren her:

<http://www.attac.no/omattac/nyheter/1223882541>

8. Aktivitetskalender

Seminarrekke: Demokratisering av finansmarkedene

Attac Norge arrangerer høsten 2008 en seminarrekke om demokratisk kontroll over finansmarkedene.

Tid: mandag 10. november kl 17.00-18.30

Sted: Litteraturhuset, rom Nedjma (Wergelandsveien 29)

Innleder: Nicola Libert, tysk journalist for ILO og styremedlem i Tax Justice Network. Transnasjonale selskaper har de siste årene diktert lands skattenivå, ved å skape skadelig skattekonkurranse mellom land. Land har senket skattenivået, tillatt selskaper å flytte fortjeneste til andre lavskattelend og områder med lite regulering. Finanskrisen har vist oss to ting: staten trenger større skatteinntekter for å bøte på skjevheten som det globale finanssystemet har laget. Det

trengs også reformerte regnskapsstandarder for å bringe mer åpenhet inn i finansmarkedene. Land-for-land-rapportering og "unitary taxation" er to av de viktigste virkemidlene.

Nicola Liebert jobber som frilansjournalist for International Labour Organization (ILO). Hun har studert politikk og journalistikk i Berlin og jobbet som næringslivsredaktør for den tyske dagsavisen "Die Tageszeitung", og som New York-korrespondent for Financial Times Germany. Nicola er styremedlem i Tax Justice Network.

Tid: mandag 1. desember kl 11-13 (NB! Merk tiden)

Sted: Litteraturhuset, rom Amalie Skram (Wergelandsveien 29)

Innleder: Susan George, styreleder for Transnational Institute og ærespresident i Attac Frankrike

Dagens finanskriser er ikke den eneste krisen som herjer verden. Den er tett knyttet til økende priser på mat og energi, til fattigdom og ulikehet, og klimaendringer og global oppvarming. Det finnes en utvei: Susan George vil forklare hvordan disse multiple krisene gir oss en mulighet til å omskape en mer rettferdig og økologisk verden.

Susan George (født 1934) er statsviter, aktivist og forfatter av mer enn et dusin bøker. Hun er styreleder for Transnational Institute og ærespresident av Attac Frankrike. Hun ble født i USA men har bodd i Frankrike i mange år og er fransk statsborger.

Globaliseringskonferansen

Dato: 6.-9. november

Sted: Folkets Hus, Oslo

Det blir også Attac- pub på Revolver kjøkken og bar i Møllergata 32, torsdag, fredag og lørdag. Vi møtes her etter konferansen. Fredag blir det dessuten middag på samme sted kl. 18. 30. Velkommen!

Globaliseringskonferansen er et møtested og et samarbeidsforum for aktivister, tillitsvalgte og andre engasjerte i de miljøene i Norge som arbeider for en verden der hensynet til mennesker, samfunn og miljø settes foran hensynet til fortjeneste.

I løpet av de fire dagene konferansen pågår, holdes en rekke stormøter, seminarer, verksteder, debatter og foredrag med innledere fra både inn- og utland. Se mer på www.globalisering.no

Europa-alternativer - Ny runde med Europa-debatt i Attac

Tid: Fredag 14. november kl 17.00-20.00

Sted: Møterommet på Solidaritetshuset (4.et.), Osterhausgate 27

Internasjonalt utvalg inviterer til møte om det europeiske Attac-nettverkets Europa-alternativer. Attac-lag i Europa vedtok i mars 2007 ti prinsipper om Europas fremtid, som en reaksjon på den sterkt kritiserte EU-grunnloven som ble nedstemt ved folkeavstemning av befolkningene i Nederland og Frankrike sommeren 2005. De ti prinsippene var et resultat av en grundig, bred og demokratisk prosess der Attac Norge gjennom lokallagsdiskusjoner og et eget konvent bidro både til å utvikle Attac Norges posisjoner og til utformingen av selve teksten.

Siden den gang har EU gått videre med EU-grunnloven, og etter mindre kosmetiske endringer forsøkes den igjen presset gjennom - denne gangen under navnet Lisboa-traktaten. Attac i Europa har motsatt seg denne prosessen, og tatt initiativet til en debatt om innholdet i det Europa vi ønsker oss.

Dette har ført til et forslag til utdypning av de vedtatte ti prinsippene, utarbeidet av en arbeidsgruppe i det europeiske Attac-nettverket.

Vi inviterer til å bli med å diskutere hvilke innspill Attac Norge skal legge vekt på i arbeidet med denne teksten. Teksten kan leses her:

<http://www.attac.no/aktivitetskalender/2008/11/14/1225370217>

Bokanbefaling:

"Dårlig medisin", er Attacs ferske bokutgivelse om sykehusreformen. Fås kjøpt på globaliseringskonferansen, og kan kjøpes via Attacs hjemmesider om kort tid.

"Motmakt i krisetid", er Attacs artikkelsamling fra 2008. Fås også kjøpt på globaliseringskonferansen, og på nett om kort tid.

"Klima for ny oljepolitikk", er Attacs artikkelsamling om Norges rolle som oljeprodusent, klimaforkjemper og fokus på rettferdig utviklingspolitikk.

"Økonomisk Apartheid", er Attacs bok om hvordan noen stadig blir fattigere og andre rikere og rikere.

Du kan lese mer om bøkene her: <http://www.attac.no/organisasjon/webshop>

Diskuter gjerne innholdet i nyhetsbrevet på Attacs debattforum. Du finner forumet på www.attac.no. Dersom du ikke har passord til forumet, ta kontakt med [siri\(at\)attac.no](mailto:siri(at)attac.no)

Her finner du Attac sin nettside: www.attac.no

MEDIER

Søk etter flere nyheter om Attac i mediene her: <http://search.kvasir.no/query?q=attac&pg=q&what=news>

BLI MEDLEM

Bli medlem i Attac: [medlem\(at\)attac.no](mailto:medlem(at)attac.no)

Ønsker du å gi støtte til Attac?: www.attac.no/kontakt/1123834314

Norad

Nyhetsbrevet er produsert
med støtte fra Norad.